



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

69. Filij, & consang. Regu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Legationibus, & possessi iuris approbatione Sinensem obseruent vt Corai, Cocincinæ, & Tunchini Reges, eo solum consilio id agunt, vt tanti Principis tutela, confines in Officio & pace contineant: imò quod mirum est, inter Sinas montanos, & prope inaccessos, sunt qui suo iure sinuntur viuere, tùm quod publicè nihil turbant, tùm quod expugnari nisi cruenta victoria non possunt. Sic ergo Sinæ degunt in armis & pace perpetui. Denique ab iis cum esset etiam timendum qui accepta seruando regno arma, poterant in regni viscera vertere, huic item periculo prouidè cautum est. In primis enim militia nihil abiecius apud Sinas, nec ad illam quisquam inducit animum qui putet se aliquid in literis posse, cum sit Literati & militis discrimen quale imperantis & famuli; vsque aded vt summi etiam, exercituum ductores, Mandarinorum infimo subiaceant, eiusque pedibus prouoluantur, breuiter Sinarum militia, colluies est flagitiosorum, regni feex, & bonam partem serui, veratque illius immensitas toto regno longinquitate varia membratim distracta, ne quis possit ab ea tumultus motui. Duces quidem ab suis militaria exigunt munera, pœnas si peccent nec possunt exigere, nec illos præmiis donare, nec stipendia soluere. Ius illis dicunt Mandarinum, Duces interdum licitorum manibus tanquam mancipia coram cædunt; stipendia numerant, à primis sigillatim præfectis ad postremum vsque gregarium: penes illos sunt arma, araria, commeatus omnes; Soli de bello, pace, expeditionibus consulunt ac decernunt; quin & vbi ad manus veniendum aciem instruunt, conflictum dirigunt, quandoque præter spem, & pugnant acrius cæteris, & animosius occumbunt, fortè quod alij seruilia capita pro alieno pugnant, Mandarinum pro suo, & Philosophiæ qua imbuti sunt, decoro. Hæc summa rei militaris apud Sinas, cuius præstantiam abundè illa docet qua domi, & foris potiti sunt, nunquam intermissa tot seculorum tranquillitas. Nam quæ illos postremum obruit inundatio Tartarorum, merces fuit vilissimi proditoris, proditioes autem monstra sunt extra ideam rationis, & recti concepta, & edita: cæteroqui nihil prouidentius excogitari potuerat, quàm vt ea militi auferrent ex quibus patriæ periculum aliquod immineret, conseruarent verò, quæ profutura patriæ videbantur. Ciues & alij extra ordinem militarem, more ac lege inertes sunt. Breuior sica vix illis permittitur qua dum iter agunt aduersus latrones se tuentur, ad hæc nemo palam inimicitias profitetur, insectatur nemo, nullæ vsquam turbæ in sanguinem exeunt: singulare certamen nisi pugnis solis non certatur, ad summum euulsione capillorum. Imò viri aliqua insignes honestate, percussi aufugiunt, quæ fuga illic honorifica est, & de inimico, ira & odio, instar belluæ prostrato, magna apud omnes fama triumphasse laudatur.

Alij quorum ex multitudine parique potentia periclitari regnum dicebamus, Regis propinqui sunt, quorum numerus intolerabilis per annos trecentos, ad sexcenta millia creuisse ferebatur. Pater quidem

68.
Militia apud
Sinas vilis &
Literatis ab-
iecta.

69.
Filij, & con-
sang. Regū.

Riccus diuturnus Nanciani habitator, scribebat urbis quintam partem à prognatis familia etiam tunc regnante incolit. Sed erat pronius ab Regis fratribus discrimen: ij nunquam tam pauci quin nimium multi; ut Iceptro propiores, sic acriores in eius ambitu, & audaciores ad sollicitandam aulam, & populos in rebellionem, sæpè olim omnia turbarent; quare is quondam Cius, immortalis gloria celebris ob imperium Sinesè ab Occidentalibus Tartaris in suam Tamin translatus familiam, nunc quoque superstitem, modum adinuenit, quo sua Regnum filiis dignitas, splendorque seruaretur; & cogerentur absque vi esse innocentes. Cum ergo de more, Regni principio leges conderet novas, hanc inter alias statuit, ut cum de futuro sceptri hærede nato primo pronuntiatum foret, natu minores procul ab aula omnes secederent, vitam ea in urbe deinceps acturi, quæ nominatim singulis notaretur; illic palatium regali comæatu, Magnificentia, delitiis instructum haberent; Guani titulo gauderent qui solet extraneis Regibus tribui, ad usque posteros tertie sobolis propagando; obseruarentur illic ab omnibus etiam Prouinciatarum Præfectis, tanquam Regni summates: cæterum ea urbe pedem & circumscriptis sibi angustiis si efferrent, scirent fore se reos perduellionis, ad parentes, aut fratrem, & aulam reditum nec sperarent vnquam, nec peterent. Clientelares fundos haberent nullos, nec dominij ius in quenquam per quem iis in publica pateret accessus, à quibus ut intelligerent se omni ratione exclusos, ne Mandarini quidem crearentur. Eorum posterij, longè inferiori gradu, Gubernatores affarentur de genibus; legibus, & pœnis subiacerent, etiam morti, sed fame obeundæ, ne sanguis regius funderetur. Summam rei familiaris haudquaquam penes se haberent, nisi adhuc in illis Guani appellatio duraret, sed à quæstoribus, in certos dies illis penderetur, omniâque illorum ad regem refluerent, si absque liberis obiissent; sin autem, ex liberis nato maximus & hæres, esset verè ac propriè nobilis, reliqui ex iisdem familiis tantundem honore censûque annuo imminerentur, quantum à stirpe familiæ abfuissent; modo ne tam parcè, ut compelleret eos aliquando paupertas ad victum sordidis artibus quærendum Esto Regi consent hæc leges immensis sumptibus; sed pluris est regnum hac tam lubrica ex parte, ab omni tumultu, & suspitione securum conseruare.

70.
Externi cur
exclud.

Tertius instabat ab externis metus, quos horrent Sinae velut feros, & mali ominis, quasi vniuersus præter Sinas orbis, conditionem exosus suam agrestem & miseram, beatitatem Regni Sinis inuideret, eique insidiaretur. Ergo capital fuit externo cuius non minus quàm Tartaro, ferre in Sinas pedem. Capital nautis externum inducere, licet inuita nauigatione illic à Tiphonibus proiectum: nunc vitæ parcitur externorum, sed ne suis quicquam, de Sinis vnquam renuntient, æterno, & calamitoso carcere clauduntur, quam formidosa inhumanitatis legem inhospitam à Sinis, subeunt etiam vectigalia iis & coniuncta

cta